

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 marca 2022 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił N. T. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 15 stycznia 2022 r. do 1 lutego 2022 r. na podstawie art. 1 ust. 1, art. 6 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Przeszkodą dla uwzględnienia wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego zdaniem organu rentowego było prowadzenie przez wnioskodawczynię działalności gospodarczej w tamtym okresie stanowiącej tytuł dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, do którego N. T. nie przystąpiła.

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2022 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na podstawie art. 1 ust. 1 i ust. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa odmówił N. T. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 stycznia 2022 r. do 2 kwietnia 2022 r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wskazując, że z tego tytułu wnioskodawczyni nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W dniu 19 kwietnia 2022 r. N. T. wniosła odwołanie od powyższych decyzji. W uzasadnieniu podała, iż w ramach własnej działalności gospodarczej po zakończeniu stosunku pracy opłacała wyłącznie składkę z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego. Podniosła również, że rozwiązanie umowy przez pracodawcę, (...) M. J., było bezprawne, a w sprawie tej toczy się sprawa przed Sądem Rejonowym w G. o sygn. akt (...).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania od decyzji w całości, argumentując jak w zaskarżonych decyzjach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

N. T. była zatrudniona przez M. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w G. na pełny etat od 1 października 2020 r. na stanowisku spedytora w ramach umowy na czas nieokreślony. Z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym.

Z dniem 3 stycznia 2022 r. N. T. stała się niezdolna do pracy i przebywała na zwolnieniu lekarskim do 2 kwietnia 2022 r.

W dniu 14 stycznia 2022 r. pracodawca rozwiązał łączącą go z N. T. umowę o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Na skutek odwołania N. T. od rozwiązania umowy o pracę Sąd Rejonowy w G. wyrokiem zaocznym z dnia 15 czerwca 2022 r. zasądził od pozwanego M. J. na rzecz powódki N. T. kwotę 15 282 zł tytułem odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. Wyrok uprawomocnił się z dniem 25 lipca 2022 r.

Niesporne, a nadto:

- umowa o pracę z aneksem – k. 8 i 9 akt sprawy (...);
- oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę – k. 10 akt sprawy (...);
- świadectwo pracy – k. 11 akt sprawy (...);
- wyrok zaoczny z 15 czerwca 2022 r. – k. 43 akt sprawy (...);
- zaświadczenie płatnika składek Z-3 w aktach zasiłkowych;

- zaświadczenia lekarskie w aktach zasiłkowych.

N. T. prowadzi od 1 października 2021 r. działalność gospodarczą pod firmą (...) w S.. Z tego tytułu podlega jedynie ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Niesporne, a nadto:

- poświadczenie ubezpieczenia chorobowego w aktach zasiłkowych;

- zaświadczenie płatnika składek Z-3b w aktach zasiłkowych;

- oświadczenie Z-10 w aktach zasiłkowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd ustalając stan faktyczny sprawy oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, bowiem brak było podstaw do kwestionowania ich prawdziwości oraz rzetelności. Przesłuchanie odwołującej się Sąd uwzględnił w zakresie, w jakim potwierdza ono treść złożonych w sprawie dokumentów, w szczególności fakt prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującą się w spornym okresie, z tytułu której N. T. nie zgłaszała się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Kwestia sporną w sprawie pozostawało prawo odwołującej się do zasiłku chorobowego za okres od 3 stycznia do 2 kwietnia 2022 r. z tytułu prowadzonej przez N. T. działalności gospodarczej. Ponadto spornym było prawo odwołującej się do zasiłku chorobowego do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia u M. J., tj. w okresie do 15 stycznia do 1 lutego 2022 r.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (j.t. – Dz. U. z 2021 r., poz. 1133 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą zasiłkową”, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Z kolei w myśl art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. – Dz. U. z 2021 r., poz. 423 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą systemową”, dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 7b, 8 i 10 - w tym wskazane w pkt 5 osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Ze zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów oraz przesłuchania odwołującej się jednoznacznie wynika, że w momencie powstania u niej niezdolności do pracy, tj. w dniu 3 stycznia 2022 r. nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (podlegała jedynie ubezpieczeniu zdrowotnemu), stąd też zasiłek chorobowy z tego tytułu jej nie przysługuje. Zgodnie z przytoczonym art. 11 ust. 2 ustawy systemowej odwołująca się obok obowiązkowego ubezpieczenia pracowniczego mogła zgłosić się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Nie uczyniła jednak tego. W konsekwencji należy uznać za prawidłową decyzję organu rentowego z dnia 12 kwietnia 2022 r. odmawiającą N. T. prawa do zasiłku chorobowego w ramach działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 7 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego lub nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego - w razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby. Elementami konstrukcyjnymi powstania prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego w świetle art. 7 ustawy zasiłkowej są: czas trwania niezdolności do pracy oraz czas powstania tej

niezdolności do pracy. Jednocześnie zgodnie z treścią art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Na gruncie niniejszej sprawy nie ulegało wątpliwości, że odwołująca się stała się niezdolna do pracy w dniu 3 stycznia 2022 r., tj. w czasie objęcia jej ubezpieczeniem chorobowym w ramach stosunku pracy. Oczywistym było również, że niezdolność do pracy N. T. trwała ponad 30 dni. Niemniej jednak po ustaniu zatrudnienia z dniem 14 stycznia 2022 r. prowadziła ona w dalszym ciągu działalność gospodarczą stanowiącą odrębny tytuł ubezpieczenia społecznego, w tym ubezpieczenia chorobowego. Tym samym począwszy od dnia 15 stycznia 2022 r. N. T. nie przysługiwał zasiłek chorobowy z ubezpieczenia pracowniczego, albowiem posiadała inny tytuł ubezpieczenia chorobowego (działalność gospodarczą). Jednocześnie nie miała ona prawa do zasiłku chorobowego z w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, gdyż – jak wyżej wskazano – nie zgłosiła się ona do ubezpieczenia chorobowego z tego tytułu.

Nie ma przy tym znaczenia dla rozstrzygnięcia fakt, że N. T. odwołała się od rozwiązania umowy o pracę, albowiem postępowanie sądowe w tym przedmiocie zakończyło się zasądzeniem na rzecz odwołującej się odszkodowania i nie spowodowało przedłużenia trwania jej stosunku pracy na okres dalszy niż do 14 stycznia 2022 r.

O ile zgodnie z art. 51 § 2 Kodeksu pracy pracownikowi, któremu przyznano odszkodowanie, wlicza się do okresu zatrudnienia okres pozostawania bez pracy, odpowiadający okresowi, za który przyznano odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia o tyle jednak w myśl art. 7 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. – Dz. U. z 2021 r. , poz. 291) okres niewykonywania pracy po ustaniu zatrudnienia, jeżeli za ten okres, na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zostało wypłacone odszkodowanie, jest okresem nieskładkowym, co oznacza, że nie sposób przyjąć, iż został o ten czas przedłużony okres ubezpieczenia chorobowego. Zwłaszcza, że w niniejszym stanie faktycznym odwołująca się mogła się zgłosić do ubezpieczenia chorobowego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, tym bardziej, że w tym zakresie była obsługiwana przez biuro kadrowo-księgowe.

W niniejszej sprawie powódka w ogóle nie zaprzeczała, że w istocie prowadziła działalność gospodarczą. Należy zwrócić uwagę, że zasiłek chorobowy pełni funkcję substytutu zarobku, ma zabezpieczyć środki niezbędne do utrzymania jego beneficjenta

w okresie trwania choroby. Prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia jest wyjątkiem od ogólnej zasady przysługiwania prawa do zasiłku chorobowego w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Odwołanie się do funkcji i celu prawa do zasiłku chorobowego, udzielanego po przekroczeniu okresu objętego składką, pozwala na stwierdzenie, że w kontekście ogólnych zasad nabywania prawa do zasiłku chorobowego, jest on świadczeniem wyjątkowym, przysługującym tylko osobom nie podlegającym ubezpieczeniu, i to z tytułu zdarzeń nie objętych ryzykiem ubezpieczenia chorobowego.

Wypłata zasiłku chorobowego za czas, w którym dana osoba przedsięwzięła czynności prowadzące do uzyskania zarobku, a tym bardziej dochody z działalności gospodarczej faktycznie osiągała byłaby zatem sprzeczna z ratio legis omawianej regulacji, która sprowadza się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów (H. Pławucka, glosa do uchwały SN z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/2001, OSP 2002, z. 12, poz. 599).

Wobec powyższego należało uznać, że po dniu 14 stycznia 2022 r. N. T. nie była objęta ubezpieczeniem chorobowym pomimo posiadania ku temu stosownego tytułu i nie ma prawa do zasiłku chorobowego zarówno po ustaniu społecznego ubezpieczenia pracowniczego jak i z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, co przesądzało o prawidłowości obu zaskarżonych decyzji.

W konsekwencji sąd oddalił odwołanie w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. jako nieuzasadnione.

Orzeczenie o kosztach opiera się na treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), do których zalicza się m.in. wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika. Zasądzona na rzecz organu rentowego kwota odpowiada stawce przewidzianej w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (j.t. – Dz. U z 2018 r., poz. 265 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)